

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Plánování sociálních služeb: Identifikace a analýza problémů při mapování a budování sítí

Odbor pro sociální začleňování (Agentura)

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Autor: **Mgr. Martina Macurová a Bc. Daniel Rosecký**

Datum: **15. listopadu 2021**

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agentura
pro sociální začleňování

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- Metoda, jejímž cílem je **zajištění dostupných a kvalitních sociálních a návazných služeb respektujících potřeby lokality.**
- Metoda, která **lze použít v různých oblastech veřejného života.**
- Jedná o metodu plánování **za přímé účasti komunity**, kdy za komunitu považujeme ty, kterých se daná oblast týká.

Zjišťujeme současný stav poskytovaných služeb a reálnou potřebu občanů daného území, a to vše v souladu s ekonomickými možnostmi obcí, demografickým vývojem a prioritami sociální politiky kraje a státu.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Historie komunitního plánování

Oblast sociálních služeb

- **konec 90. let 20. století**
 - současný proces byl inspirován **britským modelem**
 - navázal na **zapojování veřejnosti realizovaný** v dalších oblastech veřejného života
- **dvě linie**
 - v Ústí nad Labem - Centrum komunitní práce – CKP
 - pilotní česko-britský projekt „Podpora MPSV při reformě sociálních služeb“

Postupný rozvoj na celém území České republiky.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Historie komunitního plánování

2005 – 2009

- příprava nového **zákona o sociálních službách**
- zákon ukládá **povinnost MPSV a krajům zpracovávat střednědobé plány** rozvoje soc. služeb,
- **obce mají povinnost** zjišťovat potřeby svých občanů, respektive **předávat podklady krajům**

2009 – současnost

- různorodost pojetí/ambivalentní podoba
- různé formy financování
- využití ESF fondů
- krajské sítě sociálních služeb a různorodé požadavky na zpracovávání obecních plánů

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Současná legislativa

- zákon o sociálních službách 108/2006 Sb., v platném znění
- zákon o obcích 128/2000 Sb., v platném znění
- zákon o krajích 129/2000 Sb., v platném znění
- vyhláška 505/2006, v platném znění

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Odborné zázemí

- Kritéria kvality plánování sociálních služeb
- Metodika pro plánování sociálních služeb
- Vodítka pro komunitní plánování sociálních služeb
- Nové zjišťování potřeb
- Metodiky „Deset kroků procesem komunitního plánování“

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Proces plánování

- Analytická fáze
- Strategická fáze
- Implementační fáze

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Analytická fáze

Vyhodnocení plnění předchozí strategie

Analýza nezbytných dat

Potřeby

Syntéza

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Strategická fáze

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Implementační fáze

Naplňování
naplánovaného

Odpovědnost
za plnění plánu

Komunikace na
úrovni obce a
kraj

Pravidelné
vyhodnocování
plánu

Reagování na
aktuální potřeby

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ÚČASTNÍCI KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ

V oblasti sociálních služeb komunitou jsou:

- **uživatelé**
- **poskytovatelé**
- **zadavatelé** (obce, kraje, svazky obcí)
- **ostatní veřejnost** (občané) dotčená sociálními problémy

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SPOLUPRÁCE

- základem je **partnerství** všech zúčastněných stran
- zapojení všech je bezpodmínečně nutné, protože cílem plánování je **vytvořit systém** sociálních služeb **odpovídající zjištěným potřebám komunity**
- tyto potřeby proto **musí být společně formulovány** všemi, koho se sociální služby dotýkají

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ROZDÍLNÉ ZÁJMY

- Všichni chceme to samé?
- Každý chceme možná něco jiného.
- Každý má odlišné zájmy a potřeby.

KPSS je proces, který by měl umožnit tyto odlišné zájmy a potřeby účastníků uspokojit

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

HODNOTY KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ

- **důraz na aktivní roli uživatelů** sociálních služeb a zastoupení jejich zájmů v procesu plánování
- **zapojení širokého okruhu lidí** a spolupracovníků do tvořivé práce
- **opakované ověřování závěrů s přáním lidí**
- **důraz na vyjednávání a zplnomocnění veřejnosti** kontrolovat postup rozhodování i uskutečňování

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Spolupráce kraje, obcí a poskytovatelů při plánování soc. služeb

příklady z jihu Čech

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Plánování na úrovni ORP

- Plány na úrovni všech ORP cca od roku 2013
- Finanční podpora Kraje
- Podobná struktura plánů

Administrativní členění Jihočeského kraje
Administrative breakdown of the Jihočeský Region

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Organizace krajského plánování

- 1. plán schválen 2007
- Proběhla 4 kola plánování
- Zapojení „krajských metodiků“ – absolventů vzdělávání v rámci zakázky MPSV Zajištění místní a typové dostupnosti sociálních služeb

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Organizace krajského plánování

Krajská koordinační skupina

- poradní orgán pro oblast plánování sociálních služeb a správy jejich sítě na území Jihočeského kraje
- Složení:
 - a) manažeři pracovních skupin v procesu plánování sociálních služeb,
 - b) metodik plánování sociálních služeb,
 - c) vedoucí odboru sociálních věcí,
 - d) vedoucí oddělení sociálních služeb,
 - e) vedoucí oddělení kontroly a financování
 - f) vedoucí oddělení projektů a plánování sociálních služeb,
 - g) koordinátor pro plánování sociálních služeb,
 - h) předseda Sociální komise,
 - i) předseda Výboru pro zdravotnictví.
- Víc poskytovatelů než úředníků

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Organizace krajského plánování

Pracovní skupiny SPRSS JČK

- Pracovní skupina pro seniory
- Pracovní skupina pro osoby se zdravotním postižením
- Pracovní skupina pro rodiny s dětmi
- Pracovní skupina pro osoby v krizi
- Pracovní skupina pro osoby závislé či závislostí ohrožené
- V průběhu procesu tvorby SPRSS JČK se pracovní skupiny podílí na analytické i strategické části dokumentu. Definují cílové skupiny, zpracovávají dílčí analýzy, vyhodnocují aktuální stav poskytování sociálních služeb na území kraje. Na základě těchto činností/ výstupů navrhnou konkrétní priority, opatření a aktivity SPRSS JČK 2022 - 2024.
- Zástupci poskytovatelů sociálních služeb, obce s rozšířenou působností a zástupci zadavatelů z místní úrovně a pracovníci odboru sociálních věcí.
- Členové jednotlivých PS byli jmenováni Krajskou koordinační skupinou.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

VÝSTUPY PS ZA ANALYTICKOU FÁZI PROCESU

- popis cílové skupiny, její kvantifikace
 - charakteristika cílové skupiny
 - kvantifikace CS
- vymezení odpovídajících druhů služeb
 - vymezení přesahů mezi PS
- komentáře PS k plnění SPRSS JČK za rok 2019 po **věcné, obsahové stránce**, podněty k AP SPRSS pro rok 2021

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Odhad počtu dysfunkčních rodin

ORP	počet obyvatel	počet dětí 0 - 18 let	počet rodin (resp. matek) koeficient 1,46*
Blatná	13 668	2 490	1 705
České Budějovice	162 553	32 768	22 444
Český Krumlov	41 687	8 633	5 913
Dačice	18 783	3 490	2 390
Jindřichův Hradec	47 113	9 047	6 197
Kaplice	19 869	3 927	2 690
Milevsko	18 235	3 129	2 143
Písek	53 352	10 300	7 055
Prachatice	33 458	6 567	4 498
Soběslav	21 947	4 137	2 834

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Odhad počtu dysfunkčních rodin

Vybrané údaje z evidence OSPOD v jednotlivých ORP Jihočeského kraje

ORP	Procento dětí v základní evidenci (rejstřík Om) z celkového počtu dětí 0-18 let *	Promile dětí v ústavních zařízeních a náhradní péči z celkového počtu dětí 0-18 let	Procento dětí v péči kurátora z celkového počtu dětí 0-18 let
Blatná	12,49	11,65	0,36
České Budějovice	18,58	8,79	1,24
Český Krumlov	29,53	20,73	1,89
Dačice	13,61	12,89	1,29
Jindřichův Hradec	8,94	14,37	2,30
Kaplice	30,28	15,28	2,04
Milevsko	27,42	2,56	0,74
Písek	19,20	11,65	2,52
Prachatice	26,74	10,51	2,76
Soběslav	20,43	10,88	1,11

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Odhad počtu dysfunkčních rodin

Socioekonomické problémy rodin a školní neúspěšnost

ORP	podíl rodičů v exekuci v obcích v %	podíl dětí v bytové nouzi v %	procento neprospívajících – propadajících žáků	podíl předčasných ukončení povinné školní docházky v %
Blatná	14,10	0,30	1,0	3,00
České Budějovice	13,90	0,80	1,2	6,00
Český Krumlov	22,10	1,20	1,2	7,00
Dačice	12,90	0,80	2,6	5,00
Jindřichův Hradec	15,70	0,60	1,1	5,00
Kaplice	20,60	0,70	2,1	5,00
Milevsko	11,80	0,80	1,3	2,00
Písek	14,40	2,00	1,5	6,00
Prachatice	17,70	1,00	1,3	6,00

Česká školní inspekce a Agentura pro sociální začleňování; Mapa exekucí a Platforma pro sociální bydlení

Odhad počtu dysfunkčních rodin

ORP	podíl dětí v bytové nouzi v %	koeficient podíl dětí v bytové nouzi	Odchylka součtu koeficientů v %	odhad počtu dysfunkčních rodin**
Blatná	0,30	-0,47	0,10	34
České Budějovice	0,80	0,03	7,51	511
Český Krumlov	1,20	0,43	40,65	207
Dačice	0,80	0,03	4,69	52
Jindřichův Hradec	0,60	-0,17	5,11	136
Vodňany	0,20	-0,57	0,00	31

U jednotlivých ukazatelů bylo posuzováno procento odchylky daného ORP od průměrné hodnoty. U SO ORP, který vykazoval nejnižší hodnoty ukazatelů byl pro výpočet počtu dysfunkčních rodin použit Dunovského odhad - 2% z počtu rodin (Dunovský in Lovasová, L.: Rodinné vztahy. Vzdělávací institut ochrany dětí - Praha 2006). Tento odhad vychází z jeho studií z druhé poloviny 80. let a je beze změn publikován doposud. Přestože se změnila situace v oblastech bydlení, trhu práce, vyloučených lokalit. Jiná odborná studie, na základě které by bylo možné kvantifikovat, není k dispozici. Pro ostatní ORP bylo procento poměrně zvýšeno až na hodnotu 3,5% u SO ORP s nejvyšší hodnotou ukazatelů

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Jak odhadnout potřebnost zde?

Identifikace problému a hledání řešení

- Ptáme se těch, kteří v tématu pracují nebo se jich týká.
- Hledáme zdroje pro kvantifikaci problému.
- Ověřujeme postupy v jiných územích.
- Propojujeme získané informace terénní a diskuzní formou.
- Popisujeme a prezentujeme získané zkušenosti.
- Respektujeme strategii daného kraje.
- Hledáme dosažitelná řešení.

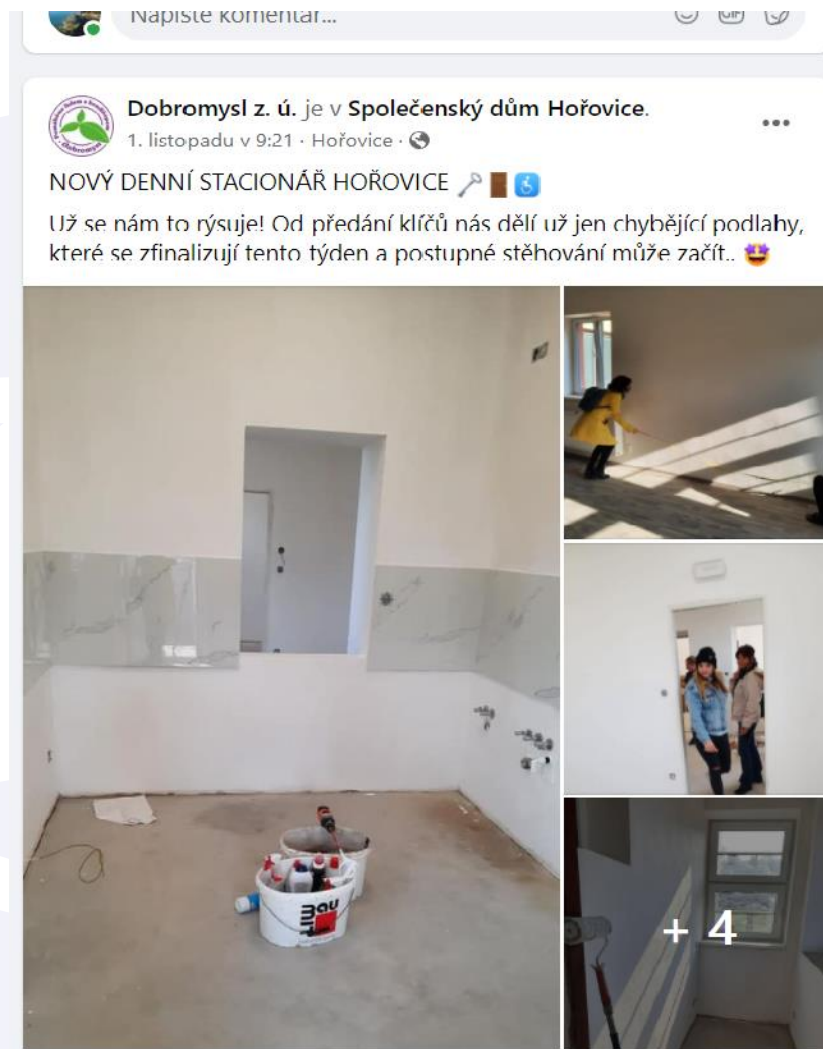

Konkrétně

- Ujasnění zaměření analýzy.
- Jasná metodologie.
- Specifikace cílové skupiny informantů, které do šetření jsou zahrnuti.
- Sběr informací aneb samotná realizace.
- Zpracování a prezentace.
- Diskuze nad možnostmi aneb hledání řešení.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Bc. Daniel Rosecký
daniel.rosecky@cpkp.cz

Mgr. Martina Macurová
martina.macurova@cpkp.cz